

Αναφορά του συλλόγου «Καθαρά Νερά στη Ζάκυνθο» προς τον Συνήγορο του Πολίτη.

Ως περιβαλλοντικός σύλλογος με την επωνυμία «Καθαρά Νερά στη Ζάκυνθο», αναφερόμαστε σε εσάς μέσω της προέδρου μας κ. Ιωάννας Αρβανιτάκη, σε μια προσπάθεια διεκδίκησης του αναφαίρετου δικαιώματος όλων των πολιτών της Ζακύνθου, να έχουν πρόσβαση σε νερό ανθρώπινης κατανάλωσης σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Δ1(δ)/Γ. Π. οικ. 27829/15-05-2023 (ΦΕΚ.3525/τ. Β/25-05-2023) ΚΥΑ, περί Ποιότητας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης. Αναφερόμαστε σε εσάς διότι ο Δήμος Ζακύνθου και η υπεύθυνη υπηρεσία του, Δημόσια Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ζακύνθου (ΔΕΥΑΖ), στους οποίους έχουμε επανειλημμένα απευθυνθεί, καθυστερούν επί σειρά ετών να δώσουν λύση στο σοβαρό πρόβλημα της κακής ποιότητας νερού που παρέχουν στους πολίτες της Ζακύνθου.

Συγκεκριμένα οι πολίτες στη Ζάκυνθο αντιμετωπίζουμε τα παρακάτω προβλήματα που σχετίζονται με την κακή διαχείριση του νερού:

- Το νερό του δικτύου στη Ζάκυνθο δεν είναι κατάλληλο για πόση. Επίσης στην πόλη του νησιού καθώς και σε άλλες περιοχές το νερό του δικτύου είναι υφάλμυρο λόγω υπεράντλησης, πράγμα που το καθιστά ακατάλληλο ακόμη και για οικιακή χρήση. Σχετικά συνημμένα.
- Πολλά νοικοκυριά επιβαρύνονται από το κόστος της αποκατάστασης των βλαβών οικιακών συσκευών λόγω της ακαταλληλότητας του νερού.
- Το νερό δεν δίνεται σε συνεχή ροή και μεγάλο μέρος του δικτύου είναι σαθρό. Αυτό έχει σαν συνέπεια με την αυξομείωση της πίεσης να δημιουργούνται συχνές και μεγάλες διαρροές και τελικά το 70% του παρεχόμενου νερού (σύμφωνα με παραδοχή της ΔΕΥΑΖ) χύνεται άσκοπα στο περιβάλλον. Ταυτόχρονα διάφορες ουσίες εισχωρούν στο δίκτυο ύδρευσης. Σημειωτέων ότι το δίκτυο ύδρευσης βρίσκεται δίπλα στο δίκτυο όμβριων υδάτων στο οποίο διοχετεύουν παράνομα κάποιοι τα βοθρολύματά τους. Τον Σεπτέμβριο του 2024 η τοπική εφημερίδα Ερμής, δημοσίευσε αναλύσεις νερού που αφορούν υδροδότηση καταναλωτή επί της οδού Λομβάρδου και οι οποίες έδειξαν υψηλές μικροβιακές συγκεντρώσεις. Ακόμη τον Ιανουάριο του 2024 πετρέλαιο μόλυνε μεγάλο μέρος του δικτύου ύδρευσης της πόλης της Ζακύνθου, κάτω από αδιασαφήνιστες ακόμη συνθήκες. Επίσης οι σωλήνες από αμίαντο, που αποτελούσε το υλικό του παλαιού δικτύου, δεν έχουν ακόμη αντικατασταθεί πλήρως με σύγχρονους, πράγμα που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των κατοίκων.
- Οι κάτοικοι αναγκάζονται να αγοράζουν εμφιαλωμένα νερά του εμπορίου σε πλαστικά μπουκάλια επιβαρύνοντας εκτός από την τσέπη τους και το περιβάλλον του νησιού μας.
- Τους καλοκαιρινούς μήνες που υπάρχει υπερκατανάλωση νερού εξαιτίας του τουρισμού, αρκετοί κάτοικοι πληρώνουν μεγάλα ποσά σε ιδιώτες, που μεταφέρουν σε βυτία νερό, για την κάλυψη των αναγκών τους. Το νερό αυτό

αντλείται ανεξέλεγκτα από ιδιωτικές γεωτρήσεις που δεν φέρουν υδρόμετρο. Αυτά συμβαίνουν κατά παράβαση του άρθρου 24 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αποτελεί ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Οι πηγές προστατεύονται, ως μέρος του φυσικού περιβάλλοντος, από το κράτος. Το Σύνταγμα, απαγορεύει ξεκάθαρα, να βρεθεί το Νερό εκτός δημοσίου ελέγχου. Επίσης αρκετές επιχειρήσεις έχουν επιδοθεί σε γεωτρήσεις και χρησιμοποιούν το νερό σαν περιουσιακό τους στοιχείο ενώ αυτό αποτελεί Εθνικό κεφάλαιο και δεν ανήκει σε κανέναν.

- Τα ξενοδοχεία που αποτελούν υδροβόρες επιχειρήσεις δεν λαμβάνουν μέτρα εξοικονόμησης του νερού, λειτουργώντας όπως θα έπρεπε βιολογικούς καθαρισμούς τα νερά των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν στον περιβάλλοντα χώρο για πότισμα κήπων κ.λπ.
- Στην περιοχή Λίβας, που βρίσκεται στο βουνό Βραχιώνας της Ζακύνθου, λειτουργεί μονάδα επεξεργασίας στερεών αποβλήτων του νησιού. Η ΑΕΠΟ της μονάδας αυτής προέβλεπε τη λειτουργία μιας ενδιάμεσης λύσης ως ΧΥΤΥ για τρία χρόνια μέχρι να κατασκευαστεί εκεί σύγχρονο εργοστάσιο επεξεργασίας απορριμμάτων. Δυστυχώς η μονάδα αυτή που άρχισε τη λειτουργία της το 2018 λειτουργεί ακόμη παραβιάζοντας τους περιβαλλοντικούς όρους και δημιουργώντας μεγάλη απειλή για ρύπανση μεγάλου μέρους του υδροφόρου ορίζοντα του νησιού που βρίσκεται ακριβώς από κάτω
- Από την μακροχρόνια κακή λειτουργία του ανεπαρκούς βιολογικού καθαρισμού, αλλά και άλλους παράγοντες, η θάλασσά μας αντιμετωπίζει έντονα φαινόμενα ρύπανσης και ευτροφισμού, που είναι ορατά την άνοιξη και το καλοκαίρι καθώς επίσης δημιουργούνται προβλήματα δυσοσμίας στην περιοχή του ποταμού που καταλήγει στον Άγιο Χαραλάμπη λόγω των μερικώς επεξεργασμένων λυμάτων του βιολογικού που καταλήγουν εκεί. Πρόσφατα επίσης έγινε γνωστό ότι η ΔΕΥΑΖ σε συνεργασία με τον Περιφερειακό ΦΟΣΔΑ αποφάσισαν την μεταφορά και εναπόθεση της λυματολάσπης από τον παλαιωμένο και ανεπαρκή βιολογικό του νησιού στο κύτταρο ταφής απορριμμάτων του Λίβα. Οι σημερινές εγκαταστάσεις του βιολογικού δεν επιτρέπουν τη σωστή επεξεργασία και ξήρανση της λυματολάσπης ώστε να τηρούνται οι προϋποθέσεις ταφής της στο Λίβα.
- Η ΔΕΥΑΖ και κατ' επέκταση ο Δήμος Ζακύνθου, που έχουν την κύρια ευθύνη για όλα τα παραπάνω προβλήματα, χρεώνουν τους κατοίκους το κυβικό νερού σαν να ήταν πόσιμο (0.80 €) και μάλιστα σε υψηλότερο κόστος σε σύγκριση με άλλους Δήμους της Ελλάδας (0.35 € στην Αθήνα), ενώ παράλληλα δεν έχουν ακόμη δρομολογηθεί έργα υποδομών που θα μπορούσαν να λύσουν τα σοβαρά και χρόνια προβλήματα.

Όλα τα παραπάνω που αφορούν την κακή διαχείριση, εμπορία, ρύπανση και σπατάλη του νερού στη Ζάκυνθο, αποτελούν σοβαρές παραβάσεις της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας όπως παραθέτουμε κατωτέρω:

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα

Στη χώρα μας, η προστασία των υδάτων ρυθμίζεται κυρίως από τις διατάξεις του νόμου 3199/2003 (ΦΕΚ Α' 280/09.12.2003) «Προστασία και διαχείριση των υδάτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000».

Η ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση με την Οδηγία 98/83/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2015/1787, ΕΕ L 260/07.10.2015) ρυθμίζεται από την υπουργική απόφαση Γ1(δ)/ΓΠ οικ. 67322/21.06.2017 (ΦΕΚ Β' 3282/19.09.2017). Περαιτέρω, με την υπουργική απόφαση 39626/2208/Ε 130/25.09.2009 (ΦΕΚ Β' 2075/25.09.2009) καθορίζονται τα μέτρα για την προστασία των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2006/118/ΕΚ, ενώ η ποιότητα και τα μέτρα διαχείρισης των υδάτων κολύμβησης, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2006/7/ΕΚ προβλέπονται από την υπουργική απόφαση Η.Π. 8600/416/Ε 103/23.02.2009 (ΦΕΚ Β' 356/26.02.2009).

Περαιτέρω, σύμφωνα και με την πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων γίνεται δεκτό, ότι στο προστατευόμενο από το άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος φυσικό περιβάλλον περιλαμβάνεται και το πόσιμο νερό. Η συνταγματική αυτή διάταξη έχει αναγάγει το φυσικό περιβάλλον σε αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό, για τη διαφύλαξη του οποίου το κράτος έχει υποχρέωση να λαμβάνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας.

Αναφέρουμε επίσης το πρόσφατο άρθρο 17 της Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 27829/15-5-2023 ΚΥΑ με θέμα «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2020 (L435/1, 23.12.2020) (ΦΕΚ Β' 3525)

Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 1998 (ΕΕ L 330/32/05.12.199) ρυθμίζει τα σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, ενώ με την Οδηγία 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 372/19/27.12.2006) προβλέπεται η προστασία των υπογείων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση.

Με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 (ΕΕ L 327/1/22.12.2000) θεσπίστηκε το κοινοτικό πλαίσιο δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων. Επίσης ρυθμίστηκαν: με την Οδηγία 2006/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2006 (ΕΕ L 64/37/04.03.2006) η διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 (ΕΕ L 375/1/31.12.1991) η προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης.

Όλα τα προαναφερόμενα τα κατέγραψε ο σύλλογός μας σε ένα ψήφισμα νερού με αντίστοιχα αιτήματα που κυκλοφόρησε στη Ζάκυνθο από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτη του 2024. Συγκεντρώθηκαν :

Χειρόγραφες υπογραφές : 1808

Ηλεκτρονικές Avaaz : 366

Το ψήφισμα αυτό, υπογεγραμμένο, παραδόθηκε στον Δήμαρχο Ζακύνθου και στον Αντιπεριφερειάρχη Ζακύνθου στις 19-04-2024 με Αριθ. Πρωτ. 8211 και στις 25-04-2024 με Αριθ. Πρωτ.36890/6794 αντίστοιχα. Μαζί με το ψήφισμα καταθέσαμε στις παραπάνω αρχές και έγγραφα με σκέψεις και προτάσεις που αφορούν τα σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα της Ζακύνθου. Μέχρι σήμερα ο σύλλογός μας δεν έχει λάβει καμιά επίσημη απάντηση στα αιτήματα που καταθέσαμε. Είναι σημαντικό επίσης να αναφέρουμε ότι παρά τις δικές οχλήσεις και ενώ έχουν γίνει έλεγχοι στο νερό, σύμφωνα με τα επισυναπτόμενα έγγραφα, κατά την διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών και του Σεπτεμβρίου 2024, δεν υφίσταται καμιά ενέργεια ή προτροπή από την Αποκεντρωμένη Διεύθυνση Υδάτων Ιονίου και την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων προς τον Δήμο, την Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου και την ΔΕΥΑΖ που να αφορά στο νερό μετά τις 21-03-24.

Θα θέλαμε να επισημάνουμε επίσης ότι πριν απευθυνθούμε σε Σας, έχουμε απευθυνθεί με έγγραφά μας στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου (Δ.Ε.Υ.Α.Ζ) , στη Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας και στο Τμήμα Περιβαλλοντικής Υγιεινής και Υγειονομικού Ελέγχου της Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου και στην Αποκεντρωμένη Δ/νση Υδάτων Ιονίου. Σας επισυνάπτουμε σχετικά έγγραφα που περιλαμβάνουν συστάσεις των αρμόδιων υπηρεσιών της Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου προς την Δ.Ε.Υ.Α.Ζ και το Δήμο Ζακύνθου για τη βελτίωση των ποιοτικών παραμέτρων του νερού, την εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συνεχή ροή και την συντήρηση, αναβάθμιση, αντικατάσταση και επέκταση του δικτύου όπου αυτό απαιτείται. Επίσης σας επισυνάπτουμε αναλύσεις νερού που πραγματοποίησε ο σύλλογός μας καθώς και επίσημες αναλύσεις νερού από την Π.Ε Ζακύνθου. Ακόμη σας επισυνάπτουμε έγγραφα αλληλογραφίας μεταξύ της Αποκεντρωμένης Δ/νσης Υδάτων και τον αντιπρόεδρο του συλλόγου μας κ. Ιωάννη Κοκκίνη σχετικά με ερωτήματα που είχε θέση για το θέμα της υδροληψίας και των υδρομέτρων καθώς επίσης για μη ενημέρωση στοιχείων ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. Επιπλέον σας επισυνάπτουμε το ψήφισμα διαμαρτυρίας που διακινήσαμε στους πολίτες της Ζακύνθου για συγκέντρωση υπογραφών.

Ενόψει των ανωτέρω

ΕΠΕΙΔΗ η κατάσταση έχει ενταθεί επικίνδυνα και η συνέχιση της απάθειας και της αδράνειας των αρμοδίων μπορεί να επιφέρει καταστροφή

ΕΠΕΙΔΗ κινδυνεύει το περιβάλλον, φυσικό και ανθρωπογενές, η σωματική ακεραιότητα , η υγεία και η περιουσία των κατοίκων της Ζακύνθου

ΕΠΕΙΔΗ είναι αναγκαίο να αποτραπεί κάθε κίνδυνος

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

Να πράξετε τα δέοντα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας, προς επίλυση των προαναφερομένων προβλημάτων και προς αποφυγή κάθε κινδύνου.

Με τιμή

Η πρόεδρος του περιβαλλοντικού συλλόγου

«Καθαρά Νερά στη Ζάκυνθο»

Ιωάννα Αρβανιτάκη

Συνημμένα:

1. Αποστολή εκθέσεων εργαστηριακών ελέγχων από την Π.Ε Ζακύνθου
2. Παρακολούθηση Νερού Δικτύου Ύδρευσης Δήμου Ζακύνθου Αρ.Πρωτ : 75989/14166/'23
3. Διαβίβαση διαμαρτυρίας για μη ενημέρωση στοιχείων ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης του κ. Ιωάννη Κοκκίνη, κατοίκου Δ. Ζακύνθο Αρ.

Πρωτ.24992/20-03-24

4. Απάντηση σε ερωτήματα του κ. Ιωάννη Κοκκίνη που αφορούν στοιχεία ποιότητας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης 54201/2024
5. Διενέργεια ελέγχου έργων υδροληψίας από τον Ο.Τ.Α. Β Αρ. Πρωτ. 64013/11601
6. Ψήφισμα για το νερό.
7. Αναλύσεις νερού που πραγματοποιήθηκαν από το σύλλογό μας
8. Έγγραφο με Αριθμ. Πρωτ. 85227/15249, 04/10/24